

Warszawa, 10 lutego 2022 r.

**GŁÓWNY INSPEKTOR
NADZORU BUDOWLANEGO**

DIK.42.5.2021

**Wystąpienie pokontrolne
sporządzone w wyniku kontroli problemowej
Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Bieruniu**

Zespół kontrolerów w składzie: Agnieszka Budna – główny specjalista (kierownik zespołu), Paulina Stefanik – specjalista (członek zespołu), działając z upoważnienia Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego¹, w okresie od 30 sierpnia do 17 września 2021 r. przeprowadził w trybie zwykłym kontrolę problemową Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Bieruniu². Zakresem kontroli objęto załatwianie przez jednostkę kontrolowaną spraw w obszarze utrzymania obiektów budowlanych oraz stosowania przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji³. Kontrola została połączona z inspekcjami w terenie.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2021 r. z uwzględnieniem działań wcześniejszych, jak i późniejszych, które miały wpływ na realizację zadań w okresie objętym kontrolą.

W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki kontrolowanej pełnił Pan Jerzy Kaczmarczyk⁴. Po zakończeniu przez kontrolerów czynności kontrolnych nastąpiła zmiana na stanowisku PINB w Bieruniu, w związku z czym części wyjaśnień udzieliła p.o. PINB w Bieruniu Pani Danuta Golda-Jarzyna.

Jednostka kontrolowana swoje zadania wykonywała przy pomocy Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Bieruniu⁵, którego wewnętrzną strukturę oraz zasady organizacji określał regulamin organizacyjny⁶. W dokumencie tym wskazano, że PINB w Bieruniu kieruje pracą Inspektoratu oraz jest organizatorem i koordynatorem nadzoru budowlanego w powiecie, odpowiada za jego poziom i dysponuje środkami finansowymi niezbędnymi do prawidłowego funkcjonowania inspektoratu⁷.

W skład Inspektoratu wchodził: PINB w Bieruniu, inspektor nadzoru budowlanego i starszy inspektor nadzoru budowlanego, referent prawny oraz Główny Księgowy⁸.

W okresie objętym kontrolą zadania związane z załatwianiem spraw dotyczących kontrolowanych obszarów realizowało od 2 do 3 pracowników Inspektoratu. PINB w Bieruniu wyjaśnił, że pracownicy ci wykonywali również inne zadania, ponieważ *ze względu na niewielką liczbę etatów nie był możliwy podział pomiędzy nich obowiązków – ani co do poszczególnych rodzajów spraw i czynności, ani co do poszczególnych miast i gmin powiatów. (...) oprócz realizowania zadań związanych*

¹ Zwanego dalej GINB.

² Z siedzibą przy ul. Łężyńskiej 24, 43-143 Łężyń, zwanego dalej także PINB w Bieruniu.

³ Ustawa z 17 czerwca 1966 r. (Dz.U. z 2020 r., poz. 1427 z późn. zm.), zwana dalej o.p.e.a.

⁴ Powołanie PINB w Bieruniu z 21 października 2012 r.

⁵ Zwanego dalej Inspektoratem.

⁶ Załącznik nr 1 do zarządzenia nr 4/2004 PINB w Bieruniu z 17 kwietnia 2004 r. w sprawie: regulaminu organizacyjnego PINB w Bieruniu.

⁷ § 3 regulaminu organizacyjnego.

⁸ § 4 regulaminu organizacyjnego.

z prowadzeniem działalności kontrolnej i załatwianiem spraw w obszarze utrzymania obiektów budowlanych wykonywali również inne zadania, takie jak:

- udział w prowadzeniu spraw, które należą do właściwości powiatowego inspektora nadzoru budowlanego, czyli spraw dotyczących rozpoczęcia i prowadzenia robót budowlanych (rozpoczętych i prowadzonych zgodnie z przepisami ustawy Prawo budowlane), spraw dotyczących postępowania w sprawie rozpoczęcia i prowadzenia robót budowlanych z naruszeniem ustawy oraz spraw dotyczących zakończenia budowy,*
- sporządzanie sprawozdań statystycznych oraz dla organów nadrzędnych,*
- przyjmowanie i rejestrowanie korespondencji przychodzącej oraz rejestrowanie i przygotowanie korespondencji wychodzącej,*
- wpisywanie dokumentów, projektów i spraw do ewidencji i rejestrów,*
- bieżąca obsługa interesantów i udzielanie informacji⁹.*

Czynności związane ze stosowaniem przepisów o.p.e.a. do 30 kwietnia 2018 r. wykonywało dwóch z ww. pracowników, następnie do 28 lutego 2021 r. jeden pracownik Inspektoratu. Aktualnie Inspektorat nie ma wyznaczonej komórki organizacyjnej ani wyznaczonego pracownika do zajmowania się sprawami z obszaru egzekucji w administracji¹⁰.

Osoby zatrudnione w Inspektoracie, z wyjątkiem tych, które zajmowały stanowisko związane z obsługą finansową, posiadały upoważnienia do przeprowadzania kontroli obiektów i robót budowlanych lub do udziału w takich czynnościach.

Kierownik jednostki kontrolowanej wyjaśnił¹¹, że kontrola i nadzór w stosunku do pracowników Inspektoratu realizujących zadania w zakresie objętym kontrolą sprawowane były w następujący sposób: *przed wszczęciem postępowania omawiał z prowadzącym sprawę pracownikiem istotne okoliczności sprawy, w tym okoliczności wymagające wyjaśnienia oraz rodzaj i zakres czynności wyjaśniających; wskazywał lub akceptował wskazany przez pracownika tryb prowadzenia postępowania, w tym przepisy będące podstawą prawną; sprawdzał treść i formę pism sporządzonych przez pracownika, w szczególności postanowień i decyzji administracyjnych.*

Zgodnie z udzielonymi wyjaśnieniami¹² w okresie objętym kontrolą PINB w Bieruniu (...) *nie współpracował ze Starostą Bieruńsko-Lędzkim w zakresie załatwiania spraw w obszarach utrzymania obiektów budowlanych oraz stosowania przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.*

Odnosnie do podejmowania przez pracowników Inspektoratu dodatkowego zatrudnienia lub zajęć zarobkowych PINB w Bieruniu wyjaśnił¹³, że według jego wiedzy (...) *w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2021 r. dodatkowe zatrudnienie lub zajęcia zarobkowe podejmowała jedna osoba¹⁴. Prowadziła kancelarię prawniczą i posiadała odpowiednią zgodę.*

Kierownik jednostki kontrolowanej wyjaśnił również¹⁵, że w okresie objętym kontrolą *uczestniczył w warsztatach szkoleniowych, które odbyły się w dniach od 15 do 17*

⁹ Wyjaśnienia kierownika jednostki kontrolowanej (odpowiedź na pytania zawarte w zawiadomieniu o kontroli).

¹⁰ Wyjaśnienia kierownika jednostki kontrolowanej z 3 września 2021 r.

¹¹ Wyjaśnienia z 27 października 2021 r.

¹² Wyjaśnienia kierownika jednostki kontrolowanej z 3 września 2021 r.

¹³ Wyjaśnienia z 3 września 2021 r.

¹⁴ Referent prawny (0,5 etatu).

¹⁵ Wyjaśnienia kierownika jednostki kontrolowanej (odpowiedź na pytania zawarte w zawiadomieniu o kontroli).

kwietnia 2019 r. Informacje uzyskane w trakcie szkolenia (...) przekazał, w oparciu o sporządzone notatki, pracownikom Inspektoratu. Zostały one szeroko omówione w tym gronie. Informacje te – zarówno dotyczące stosowania przepisów o postępowaniu administracyjnym, jak i stosowania przepisów prawa budowlanego – zostały uwzględnione w działalności inspektoratu.

PINB w Bieruniu w okresie objętym kontrolą nie był kontrolowany przez Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w zakresie załatwiania spraw dotyczących utrzymania obiektów budowlanych oraz egzekwowania nakładanych obowiązków.

I. Ocena ogólna

Negatywnie ocenia się działalność jednostki kontrolowanej w zakresie objętym kontrolą

Kontrolą problemową objęte zostały 3 obszary¹⁶. Dwa z nich oceniono negatywnie, natomiast z uwagi na brak wymaganej próby do kontroli odstąpiono od oceny działań na podstawie przepisów o.p.e.a. W zakresie działalności kontrolnej należy zaznaczyć, że PINB w Bieruniu nie prowadził żadnej dokumentacji związanej z planowaniem kontroli i inspekcji. Największą wagę jednak dla oceny ogólnej należy przypisać działalności jednostki kontrolowanej w zakresie prowadzenia spraw dotyczących utrzymania obiektów budowlanych. W tym zakresie do najbardziej niepokojących zjawisk zaliczyć należy liczne przypadki beczynności skutkujące niedoprowadzeniem do końca prowadzonych postępowań, a także podejmowania nieefektywnych i opóźnionych czynności w reakcji na wpływające do jednostki kontrolowanej informacje wskazujące na możliwość bądź zagrożenie życia lub zdrowia ludzi.

Uwzględniając oceny częściowe, przy wzięciu pod uwagę skali i wagi stwierdzonych nieprawidłowości, działalność PINB w Bieruniu w zakresie objętym kontrolą należy ocenić negatywnie.

II. Oceny częściowe

1. Negatywnie ocenia się planowanie działalności kontrolnej (inspekcyjnej) w zakresie utrzymania obiektów budowlanych i realizację planów kontroli

Kierownik jednostki kontrolowanej nie przedłożył dokumentacji związanej z planowaniem kontroli. Z udzielonych wyjaśnień¹⁷ wynika, że *PINB nie zaplanował kontroli w zakresie utrzymania obiektów budowlanych w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2021 r.* PINB w Bieruniu wskazał także, że¹⁸ *nie prowadzi dokumentacji związanej z planowaniem kontroli, ponieważ nie stwierdził takiej potrzeby.* Wyjaśnił również, że *w każdym roku przeprowadzane są sezonowe kontrole utrzymania obiektów budowlanych, placów zabaw i innych miejsc pobytu dzieci i młodzieży w czasie wakacji letnich i ferii zimowych. Przeprowadzane są też kontrole zgodnie z poleceniami organów nadrzędnych: w 2018 r. kontrole stanu technicznego mostów i w 2019 r. kontrola bezpieczeństwa pożarowego escape roomu. Z kolei kontrole dotyczące prowadzonych przez PINB postępowań administracyjnych, w tym kontrole obowiązkowe poprzedzające wydanie decyzji w sprawie pozwolenia na użytkowanie wynikają z pojawiających się potrzeb ich przeprowadzenia. Rodzaj kontroli oraz okoliczności, z których wynika potrzeba ich*

¹⁶Planowanie działalności kontrolnej (inspekcyjnej) w zakresie utrzymania obiektów budowlanych i realizacja planów kontroli; 2) prowadzenie spraw z zakresu utrzymania obiektów budowlanych; 3) działania podejmowane na podstawie przepisów o.p.e.a.

¹⁷ Wyjaśnienia kierownika jednostki kontrolowanej z 3 września 2021 r.

¹⁸ Wyjaśnienia kierownika jednostki kontrolowanej z 3 września 2021 r.

przeprowadzenia, powodują, że w części są to kontrole, które nie wymagają sporządzania planu kontroli, bowiem w każdym roku są podobne co do rodzaju, zakresu i liczby, a w pozostałej części są to kontrole, których zaplanowanie nie jest możliwe, bowiem wynikają z pojawiających się potrzeb ich przeprowadzenia, których liczba i rozkład w czasie nie dają się zaplanować, a co najwyżej oszacować co do ich liczby (...).

Brak zaplanowania jakiejkolwiek kontroli w zakresie utrzymania obiektów budowlanych w okresie objętym kontrolą stanowi nieprawidłowość. Należy zaznaczyć, że prawidłowe planowanie działalności kontrolnej jest niezbędne dla zapewnienia jej racjonalności i ma kluczowe znaczenie dla realizowania, w przyjętej perspektywie czasowej, podstawowych zadań stawianych organom nadzoru budowlanego. Skutkiem ww. nieprawidłowości było nieosiągnięcie wspomnianych celów.

Zgodnie z przedłożonym zestawieniem zawartym w udzielonych wyjaśnieniach¹⁹ jednostka kontrolowana w zakresie dotyczącym utrzymania obiektów budowlanych przeprowadziła:

- w 2018 r. – 151 kontroli,
- w 2019 r. – 168 kontroli,
- w 2020 r. – 121 kontroli,
- do 30 czerwca 2021 r. – 8 kontroli.

Ponadto PINB w Bieruniu poinformował, że²⁰ w okresie objętym kontrolą prowadził: 84 sprawy dot. budów z naruszeniem przepisów art. 48-53 Pr. bud.; 1037 spraw dot. zakończenia budowy i oddawania do użytku, art. 54-59g Pr. bud.; 35 spraw dot. utrzymania obiektów budowlanych art. 62-71a Pr. bud., 17 skarg załatwionych bez wszczęcia postępowania oraz 70 innych spraw, jak zaświadczenia, informacje publiczne i inne.

Przeprowadzenie mniej niż 10% kontroli w I półroczu 2021 r. w stosunku do lat poprzednich objętych kontrolą, należy uznać za uchybienie.

2. Negatywnie ocenia się prowadzenie spraw z zakresu utrzymania obiektów budowlanych

¹⁹ Wyjaśnienia kierownika jednostki kontrolowanej z 3 września 2021 r.

²⁰ Wyjaśnienia z 30 września 2021 r.

W okresie od 1 stycznia 2018 do 30 czerwca 2021 roku PINB w Bieruniu prowadził 52 sprawy²¹, w tym 31²² postępowań administracyjnych. W pozostałych 21²³ sprawach, jednostka kontrolowana nie wszczyniała postępowania administracyjnego. W 3²⁴ sprawach podejmowała działania na podstawie o.p.e.a. Kontrolą objęto wszystkie sprawy.

W 1 sprawie²⁵ Śląski WINB rozpatrywał skargę na działanie PINB w Bieruniu, którą uznał za niezasadną i zawiadomił o sposobie jej załatwienia. W 2 sprawach²⁶ natomiast rozpatrywał ponaglenie na bezczynność jednostki kontrolowanej. W jednej sprawie²⁷ organ wojewódzki wydał postanowienie, w którym wskazał, że PINB w Bieruniu pozostawał w przedmiotowej sprawie bezczynny, odstąpił od wyznaczenia dodatkowego terminu załatwienia sprawy, zarządził wyjaśnienie przyczyn i ustalenie osób winnych niezałatwienia sprawy w terminie oraz orzekł, że wskazana bezczynność nastąpiła z rażącym naruszeniem prawa. W drugiej sprawie²⁸ wydał postanowienie, w którym wskazał, że PINB w Bieruniu nie pozostawał w bezczynności.

2.1. Sprawy, w których PINB w Bieruniu wszczął postępowanie administracyjne i wydał decyzję administracyjną

W tej kategorii kontroli poddano 19 spraw²⁹. W 12 sprawach³⁰ jednostka kontrolowana podjęła czynności z urzędu. Pozostałe zostały zainicjowane w związku

²¹ Sprawy znak: PINB.7357.1.2018, PINB.7357.2.2018, PINB.7357.3.2018, PINB.7357.4.2018, PINB.7357.5.2018, PINB.7357.6.2018, PINB.7357.7.2018, PINB.7357.8.2018, PINB.7357.9.2018, PINB.7357.10.2018, PINB.7357.11.2018, PINB.7357.1.2019, PINB.7357.2.2019, PINB.7357.3.2019, PINB.7357.4.2019, PINB.7357.5.2019, PINB.7357.6.2019, PINB.7357.7.2019, PINB.7357.8.2019, PINB.7357.9.2019, PINB.7357.10.2019, PINB.7357.11.2019, PINB.7357.12.2019, PINB.7357.13.2019, PINB.7357.14.2019, PINB.7357.15.2019, PINB.7357.16.2019, PINB.7357.17.2019, PINB.7357.18.2019, PINB.7357.1.2020, PINB.7357.2.2020, PINB.7357.3.2020, PINB.7357.1.2021, PINB.7357.2.2021, 7357.3.2021, PINB.735.24.2018, PINB.735.78.2018, PINB.735.30.2019, PINB.735.70.2019, PINB.735.92.2019, PINB.735.93.2019, PINB.735.107.2019, PINB.735.117.2019, PINB.735.19.2020, PINB.735.35.2020, PINB.735.82.2020, PINB.735.84.2020, PINB.735.93.2020, PINB.735.16.2021, PINB.735.20.2021, PINB.735.31.2021, PINB.735.47.2021.

²² Sprawy znak: PINB.7357.1.2018, PINB.7357.2.2018, PINB.7357.3.2018, PINB.7357.4.2018, PINB.7357.5.2018, PINB.7357.6.2018, PINB.7357.7.2018, PINB.7357.8.2018, PINB.7357.9.2018, PINB.7357.10.2018, PINB.7357.11.2018, PINB.7357.1.2019, PINB.7357.2.2019, PINB.7357.3.2019, PINB.7357.4.2019, PINB.7357.5.2019, PINB.7357.7.2019, PINB.7357.8.2019, PINB.7357.9.2019, PINB.7357.10.2019, PINB.7357.12.2019, PINB.7357.13.2019, PINB.7357.15.2019, PINB.7357.16.2019, PINB.7357.17.2019, PINB.7357.1.2020, PINB.7357.2.2020, PINB.7357.3.2020, PINB.7357.1.2021, PINB.7357.2.2021, 7357.3.2021.

²³ Sprawy znak: PINB.735.24.2018, PINB.735.78.2018, PINB.735.30.2019, PINB.735.70.2019, PINB.735.92.2019, PINB.735.93.2019, PINB.735.107.2019, PINB.735.117.2019, PINB.735.19.2020, PINB.735.35.2020, PINB.735.82.2020, PINB.735.84.2020, PINB.735.93.2020, PINB.735.16.2021, PINB.735.20.2021, PINB.735.31.2021, PINB.735.47.2021, PINB.7357.11.2019, 7357.14.2019, PINB.7357.18.2019, PINB.7357.6.2019.

²⁴ Sprawy znak: PINB.7357.5.2017, PINB.7357.6.2017, PINB.7357.1.2018.

²⁵ Sprawa znak: PINB.735.92.2019.

²⁶ Sprawy znak: PINB.735.82.2020, PINB.735.93.2020.

²⁷ Sprawa znak: PINB.735.82.2020.

²⁸ Sprawa znak: PINB.735.93.2020.

²⁹ Sprawy znak: PINB.7357.1.2018, PINB.7357.2.2018, PINB.7357.3.2018, PINB.7357.4.2018, PINB.7357.8.2018, PINB.7357.9.2018, PINB.7357.3.2019, PINB.7357.4.2019, PINB.7357.5.2019, PINB.7357.7.2019, PINB.7357.8.2019, PINB.7357.9.2019, PINB.7357.10.2019, PINB.7357.13.2019, PINB.7357.15.2019, PINB.7357.16.2019, PINB.7357.17.2019, PINB.7357.2.2020, PINB.7357.3.2020.

³⁰ Sprawy znak: PINB.7357.1.2018, PINB.7357.2.2018, PINB.7357.3.2018, PINB.7357.4.2018, PINB.7357.8.2018, PINB.7357.9.2018, PINB.7357.3.2019, PINB.7357.5.2019, PINB.7357.13.2019, PINB.7357.15.2019, PINB.7357.2.2020, PINB.7357.3.2020.

z informacjami wpływającymi od podmiotów zewnętrznych. W 18 przypadkach³¹ organ przeprowadził czynności kontrolne. Z akt spraw jednoznacznie wynikało, że PINB w Bieruniu był właściwy miejscowo i rzeczowo do prowadzenia postępowań administracyjnych w ww. sprawach.

W wyniku prowadzonych postępowań organ wydał:

- 13 decyzji³² na podstawie art. 66 ustawy Prawo budowlane,
- 1 decyzję³³ na podstawie art. 67 ustawy Prawo budowlane,
- 1 decyzję³⁴ na podstawie art. 62 ust. 3 ustawy Prawo budowlane,
- 4 decyzje³⁵ umarzające postępowanie.

Wydawane rozstrzygnięcia co do zasady odpowiadały wymogom Prawa budowlanego i Kodeksu postępowania administracyjnego dotyczącym ich formy i treści.

W 10 sprawach³⁶ organ zobowiązał w decyzji do powiadomienia o wykonaniu obowiązków nią nałożonych, co stanowi nieprawidłowość. Kierownik jednostki kontrolowanej wyjaśnił³⁷, że *zalecając w decyzji (...) powiadomienie PINB o wykonaniu robót budowlanych nakazanych w decyzji, PINB kierował się tym, aby informację tę uzyskać niezwłocznie*. Skutkiem nieprawidłowości było zobowiązanie właściciela/zarządcy do podjęcia działań, które zależały wyłącznie od jego woli, a także przerzucenie ustawowego obowiązku organu nadzoru budowlanego na zobowiązanego.

W jednym przypadku³⁸ PINB w Bieruniu wydał decyzję umarzającą postępowanie, co w sytuacji uprzedniego wydania decyzji na podstawie art. 66 ustawy Prawo budowlane w toku tego samego postępowania stanowi nieprawidłowość. Kierownik jednostki kontrolowanej poinformował, że³⁹ *nie brałam udziału w czynnościach postępowania ani nie zostały mi przekazane żadne informacje ani dokumenty poza znajdującymi się w aktach sprawy. Nie mam więc możliwości udzielenia wyjaśnień*. Skutkiem nieprawidłowości było obniżanie zaufania do organu administracji publicznej do którego obowiązków należy działanie na podstawie przepisów prawa.

W 7 sprawach⁴⁰ jednostka kontrolowana podjęła działania na podstawie wpływu informacji od podmiotów zewnętrznych. W jednym przypadku⁴¹ po wszczęciu postępowania wydano decyzję na podstawie art. 62 ust. 3 ustawy Prawo budowlane. Czynności tej dokonano w terminie 7 dni od daty wpływu pisma inicjującego.

W 2 sprawach⁴² pierwszymi działaniami w sprawie było wystosowanie wezwania do

³¹ Sprawy znak: PINB.7357.1.2018, PINB.7357.2.2018, PINB.7357.3.2018, PINB.7357.4.2018, PINB.7357.8.2018, PINB.7357.9.2018, PINB.7357.3.2019, PINB.7357.4.2019, PINB.7357.5.2019, PINB.7357.7.2019, PINB.7357.8.2019, PINB.7357.9.2019, PINB.7357.10.2019, PINB.7357.13.2019, PINB.7357.15.2019, PINB.7357.16.2019, PINB.7357.2.2020, PINB.7357.3.2020.

³² Sprawy znak: PINB.7357.1.2018, PINB.7357.2.2018, PINB.7357.3.2018, PINB.7357.8.2018, PINB.7357.9.2018, PINB.7357.3.2019, PINB.7357.5.2019, PINB.7357.7.2019, PINB.7357.8.2019, PINB.7357.13.2019, PINB.7357.15.2019, PINB.7357.2.2020, PINB.7357.3.2020.

³³ Sprawa znak: PINB.7357.4.2018.

³⁴ Sprawa znak: PINB.7357.17.2019.

³⁵ Sprawy znak: PINB.7357.4.2019, PINB.7357.10.2019, PINB.7357.9.2019, PINB.7357.16.2019.

³⁶ Sprawy znak: PINB.7357.1.2018, PINB.7357.2.2018, PINB.7357.3.2018, PINB.7357.4.2018, PINB.7357.8.2018, PINB.7357.9.2018, PINB.7357.5.2019, PINB.7357.8.2019, PINB.7357.15.2019, PINB.7357.3.2020.

³⁷ Wyjaśnienia z 14 września 2021 r.

³⁸ Sprawa znak: PINB.7357.15.2019.

³⁹ Wyjaśnienia z 27 października 2021 r.

⁴⁰ Sprawy znak: PINB.7357.4.2019, PINB.7357.7.2019, PINB.7357.8.2019, PINB.7357.9.2019, PINB.7357.10.2019, PINB.7357.16.2019, PINB.7357.17.2019.

⁴¹ Sprawa znak: PINB.7357.17.2019.

⁴² Sprawy znak: PINB.7357.4.2019, PINB.7357.7.2019.

przedłożenia protokołów z kontroli okresowych, w 4 przypadkach⁴³ po uprzednim zawiadomieniu przeprowadzono oględziny obiektów. W efekcie takich działań informacje dotyczące stanu technicznego obiektów organ powziął: w 2 sprawach⁴⁴ w terminie do 7 dni, w 2 sprawach⁴⁵ do 30 dni, co uznano za uchybienie i w 2 sprawach⁴⁶ po upływie 52 dni od daty otrzymania przez nią pierwszej informacji, co stanowi nieprawidłowość. Kierownik jednostki kontrolowanej poinformował, że⁴⁷ *z powodu znacznego upływu czasu (...) nie ma możliwości wyjaśnienia przyczyn*. Skutkiem nieprawidłowości jest długotrwały brak wiedzy organu o faktycznym stanie technicznym obiektów.

W 11 sprawach⁴⁸ organ zawiadomił strony o wszczęciu postępowania administracyjnego. W 9 sprawach czynności tej dokonał bezzwłocznie po powzięciu wiedzy o zaistnieniu przesłanek uzasadniających wszczęcie postępowania, w jednej sprawie⁴⁹ po 26 dniach, co uznano za uchybienie, natomiast w 2 sprawach⁵⁰ po upływie 44 dni, co stanowi nieprawidłowość. PINB w Bieruniu wskazał, że⁵¹ *z powodu znacznego upływu czasu od 2019 r. (...) nie ma możliwości wyjaśnienia z jakich przyczyn zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego wystosowano po upływie ponad miesiąca*. Skutkiem stwierdzonej nieprawidłowości jest naruszenie zasady szybkości postępowania. Ponadto w jednej sprawie⁵² stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niezawiadomieniu o wszczęciu postępowania wszystkich współwłaścicieli obiektu. PINB w Bieruniu poinformował, że⁵³ *z powodu znacznego upływu czasu od 2019 r. PINB nie ma możliwości wskazania przyczyn braku takich działań*. Skutkiem stwierdzonej nieprawidłowości jest brak wiedzy współwłaścicieli o toczącym się postępowaniu dotyczącym ich własności.

Niezależnie od powyższego w 8 sprawach⁵⁴ organ odstąpił od zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego, zamieszczając w aktach sprawy notatkę służbową, w której wskazał przyczyny takiego działania⁵⁵.

W 18 sprawach⁵⁶ jednostka kontrolowana przeprowadziła kontrolę bądź oględziny. W 13 przypadkach z czynności tych sporządzono protokoły, z których wynikało kto, kiedy, gdzie i jakich czynności dokonał, kto i w jakim charakterze był przy tym

⁴³ Sprawy znak: PINB.7357.8.2019, PINB.7357.9.2019, PINB.7357.10.2019, PINB.7357.16.2019.

⁴⁴ Sprawy znak: PINB.7357.4.2019, PINB.7357.8.2019.

⁴⁵ Sprawy znak: PINB.7357.7.2019, PINB.7357.16.2019.

⁴⁶ Sprawy znak: PINB.7357.9.2019, PINB.7357.10.2019.

⁴⁷ Wyjaśnienia z 29 września 2021 r.

⁴⁸ Sprawy znak: PINB.7357.4.2018, PINB.7357.3.2019, PINB.7357.4.2019, PINB.7357.5.2019, PINB.7357.7.2019, PINB.7357.8.2019, PINB.7357.9.2019, PINB.7357.10.2019, PINB.7357.15.2019, PINB.7357.16.2019, PINB.7357.17.2019.

⁴⁹ Sprawa znak: PINB.7357.8.2019.

⁵⁰ Sprawy znak: PINB.7357.9.2019, PINB.7357.10.2019.

⁵¹ Wyjaśnienia z 29 września 2021 r.

⁵² Sprawa znak: PINB.7357.17.2019.

⁵³ Wyjaśnienia z 29 września 2021 r.

⁵⁴ Sprawy znak: PINB.7357.1.2018, PINB.7357.2.2018, PINB.7357.3.2018, PINB.7357.8.2018, PINB.7357.9.2018, PINB.7357.13.2019, PINB.7357.2.2020, PINB.7357.3.2020.

⁵⁵ W oparciu o art. 10 § 2 K.p.a. - Organy administracji publicznej mogą odstąpić od zasady określonej w § 1 (zapewnienia stronom czynnego udziału w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwienia im wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań) tylko w przypadkach, gdy załatwienie sprawy nie cierpi zwłoki ze względu na niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzkiego albo ze względu na grożącą niepowetowaną szkodę materialną.

⁵⁶ Sprawy znak: PINB.7357.1.2018, PINB.7357.2.2018, PINB.7357.3.2018, PINB.7357.4.2018, PINB.7357.8.2018, PINB.7357.9.2018, PINB.7357.3.2019, PINB.7357.4.2019, PINB.7357.5.2019, PINB.7357.7.2019, PINB.7357.8.2019, PINB.7357.9.2019, PINB.7357.10.2019, PINB.7357.13.2019, PINB.7357.15.2019, PINB.7357.16.2019, PINB.7357.2.2020, PINB.7357.3.2020.

obecny, co i w jaki sposób w wyniku tych czynności ustalono. W 5 sprawach⁵⁷ z dokonanych czynności nie sporządzono protokołu, a w aktach sprawy znajdowały się jedynie zdjęcia wykonane przez kontrolującego. Powyższe uznano za nieprawidłowość. Kierownik jednostki kontrolowanej wyjaśnił⁵⁸, że (...) *nie przeprowadził kontroli budynku (...). Brak balustrady na balkonie/tarasie PINB zauważył podczas pobytu w pobliżu posesji (...) związanego z inną sprawą na terenie (...). PINB wykonał wówczas zdjęcia, których wydruk znajduje się w aktach sprawy. Natomiast nie sporządził protokołu, ponieważ przy wykonywaniu zdjęć nie były obecne inne osoby. PINB uznał, że brak balustrady na balkonie/tarasie jest widoczny na zdjęciach i nie wymaga stwierdzenia na piśmie.* Skutkiem nieprawidłowości było obniżanie zaufania do organu administracji publicznej, którego działania powinny być oparte o utrwalony w przypisanej formie materiał dowodowy.

W 3 z ww. spraw stwierdzono uchybienie polegające na niestarannym tworzeniu materiału dowodowego, tj. na brakach w protokołach kontroli/ogłędzin:

- podpisu jednego z kontrolujących⁵⁹,
- opisanie zdjęć stanowiących załącznik do protokołu⁶⁰,
- wymienienia w protokole załączników, znajdujących się w aktach sprawy⁶¹.

PINB w Bieruniu poinformował m.in.⁶², że *z powodu znacznego upływu (...) nie ma możliwości wyjaśnienia, z jakich przyczyn protokół kontroli (...) nie zawiera podpisu jednego z kontrolujących. Prawdopodobnie brak jego podpisu jest spowodowany przeoczeniem oraz osoba, która wówczas brała udział w czynnościach postępowania, nie jest już zatrudniona w inspektoracie – PINB nie ma możliwości wyjaśnienia, z jakich przyczyn załącznik do protokołu (...) nie został opisany.*

Ponadto w jednej sprawie⁶³ za uchybienie uznano brak udokumentowania umocowania osoby uczestniczącej w kontroli do reprezentowania spółki. Jak wyjaśniono⁶⁴ (...) *do inspektoratu wpłynęło pismo Prezesa Zarządu spółki (...) w którym poinformował on, że w kontroli w imieniu spółki uczestniczyć będzie osoba odpowiedzialna za działania inwestycyjne spółki (...). Pracownik spółki (...) jest znany w osobiście pracownikom Inspektoratu z uwagi na inne inwestycje budowlane spółki. (...) nie posiadał prawnego umocowania do reprezentowania spółki (...).*

W 6 sprawach⁶⁵, w toku postępowania, organ wezwał właściciela bądź zarządcę obiektu do przedłożenia protokołów z kontroli okresowych. W dwóch sprawach⁶⁶ dokumenty te nie zostały dostarczone do jednostki kontrolowanej. W pierwszej z nich⁶⁷ jednostka kontrolowana podjęła dalsze działania wydając m.in. decyzję w trybie art. 66 Prawa budowlanego. Natomiast w drugiej sprawie⁶⁸ stwierdzono nieprawidłowość polegającą na braku podjęcia działań wobec nieprzedłożenia protokołu z kontroli okresowej. PINB w Bieruniu wyjaśnił, że⁶⁹ *właścicielka obiektu*

⁵⁷ Sprawy znak: PINB.7357.1.2018, PINB.7357.2.2018, PINB.7357.3.2018, PINB.7357.13.2019, PINB.7357.15.2019.

⁵⁸ Wyjaśnienia kierownika jednostki kontrolowanej z 14 września 2021 r.

⁵⁹ Sprawa znak: PINB.7357.8.2018.

⁶⁰ Sprawa znak: PINB.7357.8.2018.

⁶¹ Sprawy znak: PINB.7357.4.2019, PINB.7357.16.2019.

⁶² Wyjaśnienia z 14 września 2021 r.

⁶³ Sprawa znak: PINB.7357.7.2019.

⁶⁴ Wyjaśnienia kierownika jednostki kontrolowanej z 27 października 2021 r.

⁶⁵ Sprawy znak: PINB.7357.3.2019, PINB.7357.4.2019, PINB.7357.7.2019, PINB.7357.9.2019, PINB.7357.10.2019, PINB.7357.16.2019.

⁶⁶ Sprawa znak: PINB.7357.3.2019, PINB.7357.16.2019.

⁶⁷ Sprawa znak: PINB.7357.3.2019.

⁶⁸ Sprawa znak: PINB.7357.16.2019.

⁶⁹ Wyjaśnienia z 27 października 2021 r.

nie przedłożyła protokołu kontroli okresowej obiektu wykonywanej raz na 5 lat (...) złożyła protokół „przeglądowy budynek gospodarczego” sporządzony (...) przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane. Należy zaznaczyć, że protokół przedłożony przez właścicielkę nie był tożsamy z protokołem kontroli okresowej wykonywanej raz na 5 lat i nie zawierał wszystkich niezbędnych elementów. Skutkiem nieprawidłowości było niespełnienie przez jednostkę kontrolowaną podstawowego obowiązku organu nadzoru budowlanego, tj. sprawowania skutecznego nadzoru i kontroli nad przestrzeganiem przepisów prawa budowlanego, w tym pod kątem przeprowadzania przez właścicieli kontroli okresowych obiektów budowlanych, a także naruszenie zasady równości wobec prawa.

W jednej ze spraw⁷⁰, w których do organu wpłynęły protokoły, o których przedłożenie wnioskował, stwierdzono nieprawidłowość polegającą na braku weryfikacji uprawnień osoby przeprowadzającej kontrolę okresową. W aktach sprawy znajdowały się dokumenty potwierdzające posiadanie uprawnień do projektowania i kierowania robotami budowanymi bez ograniczeń w specjalności konstrukcyjno-budowlanej. Natomiast w protokole dokonano oceny m.in. kanalizacji sanitarnej, instalacji centralnego ogrzewania oraz instalacji wodnej. W wyjaśnieniach⁷¹ kierownik jednostki kontrolowanej poinformował, że (...) *z powodu znacznego upływu czasu (...) nie ma możliwości wyjaśnienia, czy sprawdził posiadanie uprawnień budowlanych w odpowiednim zakresie do oceny poszczególnych elementów zwartych w protokole z okresowej kontroli pięcioletniej stanu technicznego przez osobę ją wykonującą.* Skutkiem nieprawidłowości było naruszenie jednego z podstawowych obowiązków organu nadzoru budowlanego, w postaci zapewnienia właściwej reakcji na wszelkie przypadki nieprawidłowego wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie.

W sprawie⁷², która była prowadzona w trybie art. 67 Prawa budowlanego jednostka kontrolowana dopełniła większości wymogów wynikających z przepisów rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 30 sierpnia 2004 r. w sprawie warunków i trybu postępowania w sprawach rozbiórek nieużytkowanych lub niewykończonych obiektów budowlanych⁷³. W tym zakresie PINB w Bieruniu ustalił przyczyny niewykonania przez właściciela obiektu budowlanego remontu, dokonał oględzin i oceny jego stanu technicznego. Protokół z oględzin zawierał opis stanu technicznego obiektu budowlanego. Termin rozbiórki wyznaczony w decyzji nie był krótszy niż 6 tygodni od daty jej doręczenia. Uchybienie stanowi brak jednoznacznego określenia stanu zagrożenia bezpieczeństwa ludzi lub mienia oraz zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi oraz nieprzeprowadzenie rozprawy administracyjnej. Zaznaczyć jednak należy, że podczas oględzin obecni byli współwłaściciele i wyrazili zgodę na rozbiórkę, co zostało zawarte w protokole.

Decyzje były każdorazowo doręczane wszystkim stronom postępowania, a ich kopie przekazywane Staroście Bieruńsko-Lędzińskiemu. W jednej sprawie⁷⁴ wystąpiło jednak uchybienie polegające na nieudokumentowaniu faktu doręczenia decyzji. Jak wskazano w wyjaśnieniach⁷⁵ *PINB nie posiada potwierdzenia odbioru decyzji (...).* Z powodu znacznego upływu czasu (...) nie ma możliwości wskazania przyczyn jego braku.

⁷⁰ Sprawa znak: PINB.7357.9.2019.

⁷¹ Wyjaśnienia z 29 września 2021 r.

⁷² Sprawa znak: PINB.7357.4.2018.

⁷³ Dz.U. Nr 198, poz. 2043.

⁷⁴ Sprawa znak: PINB.7357.13.2019.

⁷⁵ Wyjaśnienia kierownika jednostki kontrolowanej z 29 września 2021 r.

W każdej sprawie rozstrzygnięcia zostały wydane w terminie nieprzekraczającym 2 miesiące od dnia wszczęcia postępowania.

W 14 sprawach organ wydał decyzję nakładającą obowiązki. W 9⁷⁶ z nich sprawdził ich wykonanie. W 4 przypadkach⁷⁷ czynności tej dokonał w terminie do 14 dni, natomiast w 3 sprawach⁷⁸ po upływie ponad 30 dni (w skrajnym przypadku termin ten wynosił 97 dni) od daty upływu terminu na wykonanie obowiązku, co stanowi nieprawidłowość. Kierownik jednostki kontrolowanej wyjaśnił, że⁷⁹ (...) *z powodu znacznego upływu czasu PINB nie ma możliwości wyjaśnienia, z jakich przyczyn sprawdzenia wykonania obowiązku (...) dokonano po upływie ponad 30 dni od daty upływu terminu na jego wykonanie.* Skutkiem stwierdzonej nieprawidłowości był długotrwały brak wiedzy PINB w Bieruniu o wykonaniu obowiązków nałożonych decyzją, a co za tym idzie brak wiedzy o okolicznościach faktycznych istotnych dla stwierdzenia, czy w sprawach konieczne jest podjęcie działań na podstawie o.p.e.a. W 2 sprawach⁸⁰ z akt sprawy nie wynika konkretna data sprawdzenia wykonania obowiązków, co uznano za nieprawidłowość. Jak wyjaśniono⁸¹ *nie sporządzono protokołu kontroli (...) wynika to z omyłki PINB, który tego dnia przeprowadzał szereg kontroli placów zabaw i innych miejsc służących rekreacji w związku z „akcją bezpieczne wakacje 2020” (...) oraz PINB sprawdził wykonanie obowiązku podczas oględzin w terenie. Stwierdził, że bramki zostały usunięte. Nie sporządził jednak protokołu z kontroli.* Skutkiem nieprawidłowości było naruszenie zaufania do organu administracji publicznej, którego działania powinny być oparte o utrwalony w przepisanej formie materiał dowodowy.

W 4 sprawach⁸² stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niesprawdzeniu przez PINB w Bieruniu wykonania obowiązków nałożonych decyzją. Kierownik jednostki kontrolowanej poinformował, że⁸³ *z powodu znacznego upływu czasu (...) nie ma możliwości wyjaśnienia, z jakich przyczyn PINB nie sprawdził wykonania obowiązku nałożonego decyzją oraz⁸⁴ nie brałam udziału w czynnościach postępowania ani nie zostały mi przekazane żadne informacje ani dokumenty poza znajdującymi się w aktach sprawy. Nie mam więc możliwości udzielenia wyjaśnień.* Skutkiem nieprawidłowości był brak wiedzy o okolicznościach faktycznych istotnych dla stwierdzenia, czy w sprawach konieczne jest podjęcie działań na podstawie o.p.e.a.

W jednej sprawie⁸⁵ PINB w Bieruniu dokonał sprawdzenia rozpoczęcia rozbiórki. Nie sprawdził jednak jej zakończenia. Brak sprawdzenia zakończenia rozbiórki stanowi nieprawidłowość. PINB w Bieruniu w wyjaśnieniach⁸⁶ potwierdził, że *nie sprawdził wykonania obowiązku rozbiórki.* Skutkiem nieprawidłowości był brak wiedzy o okolicznościach faktycznych istotnych dla stwierdzenia, czy w sprawach konieczne jest podjęcie działań na podstawie o.p.e.a.

W 1 sprawie⁸⁷ organ nie sprawdził wykonania obowiązku nałożonego decyzją, jednak w aktach sprawy znajdowało się pismo Sekretarza Miasta działającego z up.

⁷⁶ Sprawy znak: PINB.7357.1.2018, PINB.7357.2.2018, PINB.7357.3.2018, PINB.7357.8.2018, PINB.7357.3.2019, PINB.7357.5.2019, PINB.7357.7.2019, PINB.7357.2.2020, PINB.7357.3.2020.

⁷⁷ Sprawy znak: PINB.7357.1.2018, PINB.7357.2.2018, PINB.7357.3.2019, PINB.7357.5.2019.

⁷⁸ Sprawy znak: PINB.7357.3.2018, PINB.7357.8.2018, PINB.7357.7.2019.

⁷⁹ Wyjaśnienia z 14 września 2021 r.

⁸⁰ Sprawy znak: PINB.7357.2.2020, PINB.7357.3.2020.

⁸¹ Wyjaśnienia kierownika jednostki kontrolowanej z 27 października 2021 r.

⁸² Sprawy znak: PINB.7357.8.2018, PINB.7357.8.2019, PINB.7357.13.2019, PINB.7357.15.2019,

⁸³ Wyjaśnienia z 29 września 2021 r.

⁸⁴ Wyjaśnienia z 27 października 2021 r.

⁸⁵ Sprawa znak: PINB.7357.4.2018.

⁸⁶ Wyjaśnienia z 29 września 2021 r.

⁸⁷ Sprawa znak: PINB.7357.9.2018.

Burmistrza Miasta Łęczyny (z załączoną dokumentacją zdjęciową) informujące o wykonaniu obowiązku. Mając na uwadze posiadanie wiarygodnych dowodów potwierdzających wykonanie obowiązku powyższe działanie PINB w Bieruniu uznano za uchybienie.

Niezależnie od powyższego w 2 sprawach⁸⁸, w których PINB w Bieruniu w decyzji nałożył obowiązek *usunięcia nieprawidłowości polegającej na braku na balkonie/tarasie balustrady zgodnej z przepisami techniczno-budowlanymi* stwierdzono nieprawidłowość polegającą na uznaniu za wykonanie obowiązku zamontowanie balustrady jedynie w prześwicie drzwi balkonowych. Kierownik jednostki kontrolowanej wyjaśnił, że⁸⁹ *balustrada zamontowana w drzwiach balkonowych, widoczna na zdjęciach załączonych do protokołu (...) stanowi wykonanie obowiązku nałożonego decyzją (...), PINB kierował się tym, że spełnia ona wymagania określone w przepisach §298 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r., w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Przepisy te nie regulują natomiast maksymalnego prześwitu pomiędzy elementami wypełnienia balustrady. Natomiast określają, że wypełnienie powinno zapewnić skuteczną ochronę przed wypadnięciem osób. Ponieważ art. 298 ust. 1 dotyczy również balustrad przy portfenetrach, zatem wykonanie balustrady przy drzwiach balkonowych spełnia wymaganie określone w tym przepisie. Ponadto PINB w decyzji (...) nie określił sposobu usunięcia nieprawidłowości, w szczególności nie określił miejsca, w którym powinna zostać wykonana balustrada. Zatem sposób usunięcia nieprawidłowości polegający na wykonaniu balustrady przy drzwiach balkonowych i na wyłączeniu z użytkowania stropodachu nad parterem jako balkonu/tarasu – stanowi w ocenie PINB wykonanie obowiązku nałożonego decyzją (...).* Skutkiem nieprawidłowości jest nieosiągnięcie w pełni celu ustawy Prawo budowlane i istoty utworzenia organów nadzoru budowlanego, a także naruszenie zasady równości wobec prawa.

Kontrola wykazała, że na 19 spraw poddanych kontroli nieprawidłowości wystąpiły w 18⁹⁰ (95 %), a uchybienia w 8⁹¹ (42 %).

2.2. Sprawy, w których PINB w Bieruniu wszczął postępowanie administracyjne i nie wydał decyzji administracyjnej

W tej kategorii kontroli poddano 12 spraw⁹². W 1 z nich⁹³ PINB w Bieruniu czynności podjął z urzędu, natomiast 11 zostało zainicjowanych pismem od podmiotu zewnętrznego. Z akt spraw jednoznacznie wynikało, że PINB w Bieruniu był właściwy miejscowo i rzeczowo do prowadzenia postępowań administracyjnych w ww. sprawach.

⁸⁸ Sprawy znak: PINB.7357.1.2018, PINB.7357.3.2018.

⁸⁹ Wyjaśnienia z 14 września 2021 r.

⁹⁰ Sprawy znak: PINB.7357.1.2018, PINB.7357.2.2018, PINB.7357.3.2018, PINB.7357.4.2018, PINB.7357.8.2018, PINB.7357.9.2018, PINB.7357.5.2019, PINB.7357.8.2019, PINB.7357.9.2019, PINB.7357.13.2019, PINB.7357.15.2019, PINB.7357.17.2019, PINB.7357.2.2020, PINB.7357.3.2020, PINB.7357.10.2019, PINB.7357.17.2019, PINB.7357.16.2019, PINB.7357.7.2019.

⁹¹ Sprawy znak: PINB.7357.8.2018, PINB.7357.9.2019, PINB.7357.10.2019, PINB.7357.7.2019, PINB.7357.16.2019, PINB.7357.8.2019, PINB.7357.4.2019, PINB.7357.4.2018.

⁹² Sprawy znak: PINB.7357.5.2018, PINB.7357.6.2018, PINB.7357.7.2018, PINB.7357.10.2018, PINB.7357.11.2018, PINB.7357.1.2019, PINB.7357.2.2019, PINB.7357.12.2019, PINB.7357.1.2020, PINB.7357.1.2021, PINB.7357.2.2021, PINB.7357.3.2021.

⁹³ Sprawa znak: PINB.7357.2.2021.

W 10⁹⁴ z ww. spraw stwierdzono nieprawidłowość polegającą na beczynności do 30 czerwca 2021 r. w zakończeniu prowadzonych postępowań. Należy zaznaczyć, że ostatnie czynności w tych sprawach organ podejmował w terminie od ponad 4 miesięcy do ponad 3 lat od daty zakończenia okresu objętego niniejszą kontrolą. Kierownik jednostki kontrolowanej wyjaśnił, że⁹⁵ (...) *przyczyną niezakończenia postępowania jest beczynność PINB. Jednakże ta beczynność też ma przyczynę. Otóż sprawę prowadziła osoba, która w 2018 r. zakończyła pracę w inspektoracie. PINB ani sam nie podjął dalszych czynności w sprawie, ani nie przekazał sprawy do prowadzenia innej osobie. To zaś wynikało z niewystarczającej liczby etatów inspektoracie w stosunku do zakresu zadań i liczby spraw. Niedostateczny budżet inspektoratu nie pozwala na zwiększenie liczby etatów, a nawet wymusił jej zmniejszenie (w lutym 2021 r. w miejsce osoby, która zakończyła pracę w inspektoracie i była zatrudniona w wymiarze 0,75 etatu, kolejna osoba została zatrudniona już tylko w wymiarze 0,5 etatu). Ponadto wskazał, że⁹⁶ (...) Przyczyną niezakończenia postępowania jest beczynność PINB. PINB uznał, że wobec oświadczeń ówczesnego proboszcza, że nieprawidłowości, o których mowa w decyzjach (...) Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej (...), są w trakcie usuwania i trwają prace naprawcze – nie ma potrzeby podejmowania przez PINB dalszych działań, które powielabyby zakaz użytkowania części kościoła zawartych już w decyzjach Komendanta Miejskiego PSP (...) oraz zalecenia zawarte w jego piśmie z tego samego dnia. Jednakże PINB nie podjął działań w celu sprawdzenia czy zakaz i zalecenia Komendanta Miejskiego PSP (...) zostały wykonane. Dodatkowo poinformował, że⁹⁷ (...) z powodu znacznego upływu czasu nie ma możliwości wyjaśnienia z jakich przyczyn postępowanie (...) nie zostało zakończone. W wyjaśnieniach⁹⁸ kierownik jednostki kontrolowanej poinformował również, że (...) nie brałam udziału w czynnościach (...) ani nie zostały mi przekazane żadne informacje ani dokumenty poza znajdującymi się w aktach sprawy. Nie mam więc możliwości udzielenia wyjaśnień (...). Ponadto wyjaśnił, że (...) przyczyną (...) są braki personalne Inspektoratu. Obecnie oprócz (...) pełniącej obowiązki PINB, w Inspektoracie zatrudniona tylko jedna osoba na stanowisku merytorycznym (inspektora) w pełnym wymiarze pracy. W najbliższym czasie zostaną podjęte czynności w sprawie⁹⁹. Skutkiem nieprawidłowości było nieosiągnięcie w pełni celu Prawa budowlanego i istoty utworzenia organów nadzoru budowlanego oraz obniżanie zaufania do organów administracji publicznej, do których obowiązków należy działanie na podstawie przepisów prawa.*

⁹⁴ Sprawy znak: PINB.7357.5.2018, PINB.7357.6.2018, PINB.7357.7.2018, PINB.7357.10.2018, PINB.7357.11.2018, PINB.7357.1.2019, PINB.7357.2.2019, PINB.7357.12.2019, PINB.7357.1.2020, PINB.7357.1.2021.

⁹⁵ Wyjaśnienia kierownika jednostki kontrolowanej z 14 września 2021 r.

⁹⁶ Wyjaśnienia kierownika jednostki kontrolowanej z 14 września 2021 r.

⁹⁷ Wyjaśnienia kierownika jednostki kontrolowanej z 29 września 2021 r.

⁹⁸ Wyjaśnienia z 27 października 2021 r.

⁹⁹ Wyjaśnienia kierownika jednostki kontrolowanej z 27 października 2021 r.

W jednej z ww. spraw¹⁰⁰ PINB w Bieruniu wystosował zawiadomienie o niezakończonym sprawie w terminie wynikającym z k.p.a.¹⁰¹. Czynności tej nie dokonał w 10 sprawach¹⁰², co uznano za uchybienie.

W 7 sprawach¹⁰³ w pismach inicjujących sprawę znajdowały się zapisy wskazujące na wystąpienie lub możliwość wystąpienia zagrożenia życia lub zdrowia ludzi. W 6¹⁰⁴ z ww. spraw pierwszymi czynnościami organu było wystosowanie zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego wraz z zawiadomieniem o kontroli/ogłędzinach. Czynności tej dokonano w terminie od 3 do 291 dni. W 1 sprawie¹⁰⁵ pierwszą czynnością organu nadzoru budowlanego było przeprowadzenie oględzin. W efekcie takich działań kontrolę/ogłędziny przeprowadzono w terminie od 15 do 311 dni od daty wpływu pisma inicjującego. Oceniając działania PINB w Bieruniu należy mieć na uwadze, że pisma inicjujące działania jednostki kontrolowanej wskazywały na wystąpienie lub możliwość wystąpienia zagrożenia życia lub zdrowia ludzi. Otrzymując takie informacje jednostka kontrolowana powinna podjąć czynności, które doprowadziłyby do jak najszybszego ustalenia czy zagrożenia te nadal występują. W opisanych wyżej sprawach cel taki nie został osiągnięty, co stanowi nieprawidłowość. Kierownik jednostki kontrolowanej wyjaśnił, że¹⁰⁶ *z powodu znacznego upływu czasu (...) a także z powodu tego, że osoba, która wówczas brała udział w czynnościach postępowania, nie jest już zatrudniona w inspektoracie – PINB nie ma możliwości wyjaśnienia przyczyn oraz¹⁰⁷ nie brałam udziału w czynnościach postępowania ani nie zostały mi przekazane żadne informacje ani dokumenty poza znajdującymi się w aktach sprawy. Nie mam więc możliwości udzielenia wyjaśnień.* Skutkiem nieprawidłowości było niespełnienie przez jednostkę kontrolowaną podstawowego obowiązku organu nadzoru budowlanego, tj. sprawowania skutecznego nadzoru i kontroli nad przestrzeganiem przepisów prawa budowlanego, w tym pod kątem zachowania warunków bezpieczeństwa ludzi i mienia przy utrzymywaniu obiektów budowlanych.

W jednej sprawie¹⁰⁸ nie było możliwości oceny terminu zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego z uwagi na nieprzedłożenie akt sprawy. Kierownik jednostki kontrolowanej poinformował, że¹⁰⁹ *postępowanie (...) zostało wszczęte w lipcu 2019 r., po otrzymaniu anonimowego pisma zawierającego twierdzenia mogące wskazywać na nieprawidłowości stanu tego budynku. PINB zwrócił się wówczas do zarządcy budynku o udostępnienie protokołów kontroli okresowych stanu technicznego tego budynku. Zarządca poinformował pisemnie PINB, że protokoły te dostępne są w siedzibie zarządcy. Jednakże PINB nie podjął dalszych czynności. (...) wyjaśnienia niniejsze składałam w oparciu o zapamiętane przeze mnie*

¹⁰⁰ Sprawa znak: PINB.7357.7.2018.

¹⁰¹ Zgodnie z art. 36 k.p.a. o każdym przypadku niezakończonym sprawy w terminie organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia (§ 1). Ten sam obowiązek ciąży na organie administracji publicznej również w przypadku zwłoki w załatwieniu sprawy z przyczyn niezależnych od organu (§ 2).

¹⁰² Sprawy znak: Sprawy znak: PINB.7357.5.2018, PINB.7357.6.2018, PINB.7357.10.2018, PINB.7357.11.2018, PINB.7357.1.2019, PINB.7357.2.2019, PINB.7357.12.2019, PINB.7357.1.2020, PINB.7357.1.2021, PINB.7357.2.2021.

¹⁰³ Sprawy znak: PINB.7357.5.2018, PINB.7357.6.2018, PINB.7357.7.2018, PINB.7357.10.2018, PINB.7357.1.2019, PINB.7357.2.2019, PINB.7357.1.2020.

¹⁰⁴ Sprawy znak: PINB.7357.5.2018, PINB.7357.6.2018, PINB.7357.10.2018, PINB.7357.1.2019, PINB.7357.2.2019, PINB.7357.1.2020.

¹⁰⁵ Sprawa znak: PINB.7357.7.2018.

¹⁰⁶ Wyjaśnienia z 14 września 2021 r. oraz z 29 września 2021 r.

¹⁰⁷ Wyjaśnienia z 27 października 2021 r.

¹⁰⁸ Sprawa znak: PINB.7357.12.2019.

¹⁰⁹ Wyjaśnienia z 7 września 2021 r.

fakty, jednakże oświadczam, że obecnie nie odnalazłem tych dokumentów. Brak posiadania przez jednostkę kontrolowaną akt sprawy uznano za nieprawidłowość. PINB w Bieruniu wyjaśnił, że¹¹⁰ z powodu znacznego upływu czasu (...) nie ma możliwości wyjaśnienia, z jakich przyczyn nie posiada akt sprawy, o których mowa w jego wyjaśnieniach z dnia 7 września 2021 r. Skutkiem nieprawidłowości było obniżanie zaufania do organu administracji publicznej, którego działania powinny być oparte o utrwalony w przypisanej formie materiał dowodowy.

W 3 pozostałych sprawach¹¹¹, w których informację o niewłaściwym stanie technicznym obiektu organ powziął od podmiotu zewnętrznego, o wszczęciu postępowania administracyjnego zawiadomiono strony w terminie od 34 do 113 dni, co stanowi nieprawidłowość. PINB w Bieruniu wyjaśnił¹¹², że *przyczyną wszczęcia postępowania ze zwłoką (...) są braki personalne Inspektoratu. Obecnie, oprócz mnie pełniącej obowiązki PINB, w Inspektoracie jest zatrudniona tylko jedna osoba na stanowisku merytorycznym (inspektora) w pełnym wymiarze pracy.* Skutkiem stwierdzonej nieprawidłowości jest naruszenie zasady szybkości postępowania, a także długotrwały brak wiedzy organu o faktycznym stanie technicznym obiektów, który mógł stwarzać zagrożenie życia lub zdrowia.

W 10 sprawach¹¹³, w okresie objętym kontrolą, jednostka kontrolowana przeprowadziła kontrolę bądź oględziny. Co do zasady z czynności tych sporządzono protokoły, z których wynikało kto, kiedy, gdzie i jakich czynności dokonał, kto i w jakim charakterze był przy tym obecny, co i w jaki sposób w wyniku tych czynności ustalono. Wyjątkiem w tym zakresie był jeden przypadek¹¹⁴ w którym z dokonanych czynności nie sporządzono protokołu. W aktach sprawy znajdowała się jedynie adnotacja z informacją, że oględziny się odbyły oraz że wykonano dokumentację zdjęciową. Powyższe działanie uznano za nieprawidłowość. Kierownik jednostki kontrolowanej wyjaśnił, że¹¹⁵ *z oględzin (...) nie został sporządzony protokół. Przyczyną braku takiego dokumentu jest to, że PINB nie przeprowadził kontroli budynku, ponieważ nie miał wstępu na teren działki ani do budynku. Osoba (...) wskazana jako właściciel nie stawiała się. (Później okazało się, że zawiadomienie nie zostało podjęte). PINB wykonał jedynie dokumentację zdjęciową spoza ogrodzenia działki.* Skutkiem nieprawidłowości było obniżanie zaufania do organu administracji publicznej, którego działania powinny być oparte o utrwalony w przypisanej formie materiał dowodowy.

Niezależnie od powyższego w 6 z ww. spraw stwierdzono uchybienie polegające na niestarannym tworzeniu materiału dowodowego, tj. na braku w protokołach kontroli/oględzin:

- podpisu jednego z kontrolujących¹¹⁶,
- informacji o nałożeniu bądź nienałożeniu grzywny w drodze mandatu karnego¹¹⁷,
- informacji o sprawdzeniu prawidłowości prowadzenia książki obiektu¹¹⁸,
- informacji o weryfikacji protokołów z kontroli okresowych¹¹⁹,

¹¹⁰ Wyjaśnienia z 29 września 2021 r.

¹¹¹ Sprawy znak: PINB.7357.11.2018, PINB.7357.1.2021, PINB.7357.3.2021.

¹¹² Wyjaśnienia z 27 października 2021 r.

¹¹³ Sprawy znak: PINB.7357.5.2018, PINB.7357.6.2018, PINB.7357.7.2018, PINB.7357.10.2018, PINB.7357.11.2018, PINB.7357.1.2019, PINB.7357.2.2019, PINB.7357.1.2020, PINB.7357.1.2021, PINB.7357.2.2021.

¹¹⁴ Sprawa znak: PINB.7357.1.2019.

¹¹⁵ Wyjaśnienia z 29 września 2021 r.

¹¹⁶ Sprawa znak: PINB.7357.6.2018.

¹¹⁷ Sprawy znak: PINB.7357.5.2018, PINB.7357.6.2018, PINB.7357.7.2018, PINB.7357.10.2018, PINB.7357.1.2020, PINB.7357.2.2021.

¹¹⁸ Sprawy znak: PINB.7357.5.2018, PINB.7357.7.2018, PINB.7357.10.2018, PINB.7357.1.2020.

¹¹⁹ Sprawa znak: PINB.7357.10.2018.

- dołączenia dokumentacji fotograficznej, wskazanej w protokole jako załącznik¹²⁰.

PINB w Bieruniu poinformował, że¹²¹ z powodu znacznego upływu czasu PINB nie ma możliwości wyjaśnienia, z jakich przyczyn na protokole kontroli (...) nie widnieje podpis jednego z kontrolujących (...) brak podpisu jest zapewne spowodowany przeoczeniem oraz (...) PINB nie weryfikował prawidłowości prowadzenia książki obiektu ani protokołów kontroli okresowych. Z powodu znacznego upływu czasu PINB nie ma możliwości wyjaśnienia, z jakich przyczyn nie dokonano tych czynności. Dodatkowo wskazał, że¹²² (...) PINB nie zamieszcza w protokołach informacji o nałożeniu albo nienalożeniu grzywny w drodze mandatu karnego. Uważa bowiem, że informacja o ukaraniu określonej osoby należy do jej „danych wrażliwych”, natomiast nie ma znaczenia dla sprawy ani dla toku postępowania administracyjnego, a także (...) z powodu znacznego upływu czasu PINB nie ma możliwości wyjaśnienia, z jakich przyczyn w aktach sprawy nie znajdują się zdjęcia wskazane w protokole.

W 3 sprawach¹²³ w aktach sprawy znajdowały się protokoły z kontroli okresowych obiektów budowlanych. W sprawach tych stwierdzono nieprawidłowość polegającą na braku weryfikacji uprawnień osoby przeprowadzającej kontrolę okresową. Należy zaznaczyć, że w 2 przypadkach¹²⁴ w dokumentach sprawy znajdowały się uprawnienia technika budowlanego w specjalności architektonicznej i konstrukcyjno-inżynierskiej do kierowania robotami budowlanymi obiektów budowlanych z wyłączeniem obiektów o skomplikowanej konstrukcji natomiast w protokole dokonano oceny m.in. stanu technicznego instalacji wodociągowej, instalacji sanitarnej. W trzeciej sprawie

w protokołach zamieszczono pieczętkę o treści „uprawnienia konstrukcyjno-budowlane”, a ocenie poddano m.in. instalację zimnej wody, instalacje kanalizacyjne i deszczowe. Kierownik jednostki kontrolowanej wyjaśnił, że¹²⁵ nie brałam udziału w czynnościach (...) ani nie zostały mi przekazane żadne informacje ani dokumenty poza znajdującymi się w aktach sprawy. Nie mam więc możliwości udzielenia wyjaśnień (...). Skutkiem nieprawidłowości było naruszenie jednego z podstawowych obowiązków organu nadzoru budowlanego, w postaci zapewnienia właściwej reakcji na wszelkie przypadki nieprawidłowego wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie.

W 3 sprawach¹²⁶ za nieprawidłowość uznano przewlekłe działanie kontrolowanego organu, na różnych etapach załatwiania sprawy, wynoszące od 36 do 54 dni, co uznano za nieprawidłowość. W wyjaśnieniach¹²⁷ kierownik jednostki kontrolowanej wskazał, że (...) z powodu znacznego upływu czasu (...), a także z powodu tego, że osoba, która wówczas brała udział w czynnościach postępowania, nie jest już zatrudniona w inspektoracie – PINB nie ma możliwości wyjaśnienia przyczyn (...). Skutkiem ww. nieprawidłowości było obniżanie zaufania do PINB w Bieruniu jako organu administracji publicznej, do którego należy działanie na podstawie przepisów prawa, w tym dotyczących szybkości postępowania.

¹²⁰ Sprawa znak: PINB.7357.10.2018.

¹²¹ Wyjaśnienia z 14 września 2021 r.

¹²² Wyjaśnienia z 14 września 2021 r.

¹²³ Sprawy znak: PINB.7357.5.2018, PINB.7357.6.2018, PINB.7357.1.2020.

¹²⁴ Sprawy znak: PINB.7357.5.2018, PINB.7357.6.2018.

¹²⁵ Wyjaśnienia z 27 października 2021 r.

¹²⁶ Sprawy znak: PINB.7357.5.2018, PINB.7357.6.2018, PINB.7357.11.2018.

¹²⁷ Wyjaśnienia kierownika jednostki kontrolowanej z 14 września 2021 r.

Z powyższych ustaleń wynika, że na 12 spraw poddanych kontroli, nieprawidłowości wystąpiły w 11¹²⁸ (92 %), uchybienia również w 11¹²⁹ (92 %).

2.3. Sprawy, w których PINB w Bieruniu nie wszczynał postępowania administracyjnego

W tej kategorii mieści się 21 spraw¹³⁰. W 2 przypadkach¹³¹ PINB w Bieruniu podjął działania z urzędu, natomiast 19 spraw¹³² zostało zainicjowanych przez podmioty zewnętrzne.

W 6¹³³ zawiadomieniach znajdowały się zapisy wskazujące na wystąpienie lub możliwość wystąpienia zagrożenia życia lub zdrowia ludzi. W 1 z tych spraw¹³⁴ do organu wpłynęła informacja m.in. o uszkodzeniach obiektu, a także o wadliwie prowadzonych pracach dotyczących przebudowy. Działania organu w tym przypadku ograniczyły się do wystosowania, po upływie 69 dni, pisma do występującego, w którym wskazano na obowiązki właściciela lub zarządcy obiektu oraz poinformowania, że *co do uszkodzenia budynku (...) oraz wykonywania robót w sposób nieodpowiadający standardom określonym w zawartej przez Państwa ugodzie (...) działania zmierzające do załatwienia wynikłego na tym gruncie sporu (...) mogą być podejmowane przed sądami powszechnymi*. Takie działanie PINB uznano za nieprawidłowość. Kierownik jednostki kontrolowanej poinformował¹³⁵ *nie brałam udziału w czynnościach postępowania ani nie zostały mi przekazane żadne informacje ani dokumenty poza znajdującymi się w aktach sprawy. Nie mam więc możliwości udzielenia wyjaśnień dotyczących tej sprawy*. Skutkiem nieprawidłowości jest brak wiedzy organu o faktycznym stanie technicznym obiektu, a także niespełnienie przez jednostkę kontrolowaną podstawowego obowiązku organu nadzoru budowlanego, tj. sprawowania skutecznego nadzoru i kontroli nad przestrzeganiem przepisów prawa budowlanego. W drugim przypadku¹³⁶, po wpływie zawiadomienia od Komendanta Powiatowego Policji o stanie technicznym budynku, który stwarzał zagrożenie, działania organu ograniczyły się do uzyskania informacji, że osoba zameldowana pod wskazanym adresem nie żyje. Do chwili rozpoczęcia niniejszej kontroli, tj. przez ponad 2 lata, jednostka kontrolowana nie podjęła dalszych działań w sprawie, co stanowi nieprawidłowość. PINB w Bieruniu wyjaśnił, że¹³⁷ *z powodu znacznego upływu czasu (...) PINB nie ma możliwości wskazania przyczyn braku takich działań*. Skutkiem nieprawidłowości jest brak wiedzy organu o

¹²⁸ Sprawy znak: PINB.7357.5.2018, PINB.7357.6.2018, PINB.7357.7.2018, PINB.7357.10.2018, PINB.7357.11.2018, PINB.7357.1.2019, PINB.7357.2.2019, PINB.7357.12.2019, PINB.7357.1.2020, PINB.7357.1.2021, PINB.7357.3.2021.

¹²⁹ Sprawy znak: PINB.7357.5.2018, PINB.7357.6.2018, PINB.7357.7.2018, PINB.7357.10.2018, PINB.7357.11.2018, PINB.7357.1.2019, PINB.7357.2.2019, PINB.7357.12.2019, PINB.7357.1.2020, PINB.7357.1.2021, PINB.7357.2.2021.

¹³⁰ Sprawy znak: PINB.735.24.2018, PINB.735.78.2018, PINB.7357.6.2019, PINB.735.30.2019, PINB.735.70.2019, PINB.735.92.2019, PINB.735.93.2019, PINB.735.107.2019, PINB.735.117.2019, PINB.735.19.2020, PINB.735.35.2020, PINB.735.82.2020, PINB.735.84.2020, PINB.735.93.2020, PINB.735.16.2021, PINB.735.20.2021, PINB.735.31.2021, PINB.735.47.2021, PINB.7357.11.2019, PINB.7357.14.2019, PINB.7357.18.2019.

¹³¹ Sprawy znak: PINB.7357.14.2019, PINB.7357.18.2019.

¹³² Sprawy znak: PINB.735.24.2018, PINB.735.78.2018, PINB.7357.6.2019, PINB.735.30.2019, PINB.735.70.2019, PINB.735.92.2019, PINB.735.93.2019, PINB.735.107.2019, PINB.735.117.2019, PINB.735.19.2020, PINB.735.35.2020, PINB.735.82.2020, PINB.735.84.2020, PINB.735.93.2020, PINB.735.16.2021, PINB.735.20.2021, PINB.735.31.2021, PINB.735.47.2021, PINB.7357.11.2019.

¹³³ Sprawy znak: PINB.735.30.2019, PINB.735.19.2020, PINB.735.35.2020, PINB.735.84.2020, PINB.735.20.2021, PINB.735.11.2019.

¹³⁴ Sprawa znak: PINB.735.30.2019.

¹³⁵ Wyjaśnienia z 27 października 2021 r.

¹³⁶ Sprawa znak: PINB.735.11.2019.

¹³⁷ Wyjaśnienia z 29 września 2021 r.

faktycznym stanie technicznym obiektu, a także niespełnienie przez jednostkę kontrolowaną podstawowego obowiązku organu nadzoru budowlanego, tj. sprawowania nadzoru i kontroli nad przestrzeganiem przepisów prawa budowlanego.

W 4 pozostałych sprawach¹³⁸ organ wystąpił do właściciela/zarządcy o przekazanie protokołów z kontroli okresowych. Czynności tej dokonał w 1 sprawie¹³⁹ w terminie 5 dni, a w 3 sprawach w terminie od 56 do 263 dni od daty wpływu pisma inicjującego. Dokumenty te zostały przekazane do organu w 3 sprawach¹⁴⁰ dopiero w terminie od 73 do 133 dni. Oceniając działania jednostki kontrolowanej należy mieć na uwadze, że pisma inicjujące działania jednostki kontrolowanej wskazywały na wystąpienie lub możliwość wystąpienia zagrożenia życia lub zdrowia ludzi.

Otrzymując takie informacje jednostka kontrolowana powinna podjąć czynności, które doprowadziłyby do jak najszybszego ustalenia czy zagrożenia to nadal występują. W opisanych wyżej sprawach cel taki nie został osiągnięty, co stanowi nieprawidłowość.

Kierownik jednostki kontrolowanej poinformował¹⁴¹ *nie brałam udziału w czynnościach postępowania ani nie zostały mi przekazane żadne informacje ani dokumenty poza znajdującymi się w aktach sprawy. Nie mam więc możliwości udzielenia wyjaśnień dotyczących tej sprawy.* Skutkiem nieprawidłowości było niespełnienie przez jednostkę kontrolowaną podstawowego obowiązku organu nadzoru budowlanego, tj. sprawowania skutecznego nadzoru i kontroli nad przestrzeganiem przepisów prawa budowlanego, w tym pod kątem zachowania warunków bezpieczeństwa ludzi i mienia przy utrzymywaniu obiektów budowlanych.

W 1 sprawie¹⁴², w której kontrolowany organ podjął działania z urzędu stwierdzono nieprawidłowość polegającą na braku udokumentowania dokonanych czynności.

PINB w Bieruniu wyjaśnił, że¹⁴³ *poza zdjęciami z kontroli w 2019 r. (...) – nie zgromadził innego materiału dowodowego i nie założył teczki akt sprawy.*

W 1¹⁴⁴ sprawie, protokół kontroli okresowej przesłany do organu zawierał, odnośnie do danych osoby przeprowadzającej, jedynie jej imię i nazwisko. Jednostka kontrolowana nie podjęła działań mających na celu weryfikację, czy wskazana osoba posiadała uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności do dokonania oceny stanu technicznego obiektu, co stanowi nieprawidłowość. PINB w Bieruniu poinformował¹⁴⁵ *nie brałam udziału w czynnościach postępowania ani nie zostały mi przekazane żadne informacje ani dokumenty poza znajdującymi się w aktach sprawy. Nie mam więc możliwości udzielenia wyjaśnień dotyczących tej sprawy.* Skutkiem nieprawidłowości było naruszenie jednego z podstawowych obowiązków organu nadzoru budowlanego, w postaci zapewnienia właściwej reakcji na wszelkie przypadki nieprawidłowego wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie.

W 4 sprawach¹⁴⁶ w toku postępowań PINB w Bieruniu przeprowadził kontrolę/ogłędziny. W jednym przypadku¹⁴⁷ z dokonanych czynności nie sporządził protokołu, co uznano za nieprawidłowość. W aktach sprawy znajdowała się jedynie notatka służbowa z dokonanych przez jednostkę kontrolowaną czynności. Kierownik

¹³⁸ Sprawa znak: PINB.735.19.2020, PINB.735.35.2020, PINB.735.20.2021, PINB.735.84.2020.

¹³⁹ Sprawa znak: PINB.735.84.2020.

¹⁴⁰ Sprawy znak: PINB.735.19.2020, PINB.735.35.2020, PINB.735.20.2021.

¹⁴¹ Wyjaśnienia z 27 października 2021 r.

¹⁴² Sprawa znak: PINB.7357.14.2019.

¹⁴³ Wyjaśnienia z 6 września 2021 r.

¹⁴⁴ Sprawa znak: PINB.735.78.2018.

¹⁴⁵ Wyjaśnienia z 27 października 2021 r.

¹⁴⁶ Sprawy znak: PINB.735.24.2018, PINB.735.92.2019, PINB.735.82.2020, PINB.7357.6.2019.

¹⁴⁷ Sprawa znak: PINB.735.24.2018.

jednostki kontrolowanej wyjaśnił¹⁴⁸ *nie brałam udziału w czynnościach postępowania ani nie zostały mi przekazane żadne informacje ani dokumenty poza znajdującymi się w aktach sprawy. Nie mam więc możliwości udzielenia wyjaśnień dotyczących tej sprawy.* Skutkiem nieprawidłowości było obniżanie zaufania do organu administracji publicznej, którego działania powinny być oparte o utrwalony w przypisanej formie materiał dowodowy. Co do zasady dokument ten zawierał informacje kto, kiedy, gdzie i jakich czynności dokonał, kto i w jakim charakterze był przy tym obecny, co i w jaki sposób w wyniku tych czynności ustalono. Wyjątek w tym zakresie stanowi jedna sprawa¹⁴⁹, w której w protokole wskazano jedynie, że pracownicy Inspektoratu wykonali zdjęcia. Brak opisu dokonanych ustaleń, w tym opisu stanu technicznego stanowi nieprawidłowość. Kierownik jednostki kontrolowanej wyjaśnił, że¹⁵⁰ (...) *zdjęcia, których wydruk załączono do protokołu, pokazywały – w ocenie PINB – w sposób wystarczający stan znacznego zrujnowania budynku. Opis słowny nie wniósłby – w ocenie PINB – istotnych informacji do tego, co pokazywały zdjęcia.* Skutkiem nieprawidłowości było obniżanie zaufania do organu administracji publicznej, którego działania powinny być oparte o utrwalony w przypisanej formie materiał dowodowy. Ponadto w 1 sprawie¹⁵¹ za uchybienie uznano brak podpisu w protokole jednej osoby, która brała w niej udział.

W 1 sprawie¹⁵² stwierdzono również nieprawidłowość polegającą na przeprowadzeniu oględzin po upływie ponad roku od daty wpływu pisma z informacją o nieprawidłowym stanie technicznym obiektu. PINB w Bieruniu poinformował, że¹⁵³ z powodu znacznego upływu czasu (...) *nie ma możliwości wyjaśnienia przyczyn.* Skutkiem nieprawidłowości był długotrwały brak wiedzy organu na temat faktycznego stanu technicznego obiektu.

W 1 sprawie¹⁵⁴ organ został poinformowany pismem m.in., że obiekt *dobudowany (...) przed rokiem 1980, a użytkowany i zamieszkały od co najmniej 1980 roku (...) nie posiada żadnego odbioru do pozwolenia na jego użytkowanie oraz że właściciel w budynku organizuje (...) imprezy, co może skończyć się katastrofą budowlaną.* Jedynymi działaniami PINB w Bieruniu w sprawie było wystosowanie pisma do występującego, w którym to poinformował: *twierdzenie, że obiekt nie posiada żadnego odbioru do pozwolenia na jego użytkowanie nie zostało poparte żadnym dowodem ani wskazaniem okoliczności uprawdopodobniających to twierdzenie.* Ponadto wskazał nawet gdyby zostało udowodnione, że oddanie do użytku budynku, które miało miejsce ponad czterdzieści lat temu, nastąpiło z naruszeniem ówczesnych przepisów prawa budowlanego – *nie stanowiłby to podstawy do podjęcia działań w tym zakresie przez PINB.* Natomiast nie odniósł się do informacji o możliwości zaistnienia katastrofy budowlanej. Za nieprawidłowość uznano brak przeprowadzenia własnego postępowania dowodowego mającego na celu ustalenie faktycznej daty oddania do użytkowania obiektu oraz uzyskania ewentualnych dokumentów z tym związanych, a także brak podjęcia działań w sytuacji powzięcia informacji o zagrożeniu katastrofą budowlaną. Kierownik jednostki kontrolowanej poinformował¹⁵⁵ *nie brałam udziału w czynnościach postępowania ani nie zostały mi przekazane żadne informacje ani dokumenty poza znajdującymi się w aktach sprawy. Nie mam więc możliwości udzielenia wyjaśnień dotyczących tej sprawy.*

¹⁴⁸ Wyjaśnienia z 27 października 2021 r.

¹⁴⁹ Sprawa znak: PINB.7357.6.2019.

¹⁵⁰ Wyjaśnienia z 29 września 2021 r.

¹⁵¹ Sprawa znak: PINB.735.82.2020.

¹⁵² Sprawa znak: PINB.7357.6.2019.

¹⁵³ Wyjaśnienia z 29 września 2021 r.

¹⁵⁴ Sprawa znak: PINB.735.31.2021.

¹⁵⁵ Wyjaśnienia z 27 października 2021 r.

Skutkiem nieprawidłowości było nieosiągnięcie w pełni celu Prawa budowlanego i istoty utworzenia organów nadzoru budowlanego oraz obniżenie zaufania do organów administracji publicznej, do których obowiązków należy działanie na podstawie przepisów prawa, a także brak wiedzy o faktycznym stanie technicznym obiektu budowlanego.

W kolejnej sprawie¹⁵⁶ po przeprowadzeniu oględzin potwierdzających zawarte w zawiadomieniu inicjującym informacje o złym stanie technicznym obiektu, jedynym działaniem organu było wystosowanie do burmistrza pisma o przekazanie adresu właściciela nieruchomości. Do chwili rozpoczęcia niniejszej kontroli, tj. przez ponad 2 lata, odpowiedź na powyższe pismo nie wpłynęła a jednostka kontrolowana nie podjęła dalszych działań w sprawie, co stanowi nieprawidłowość. PINB w Bieruniu wyjaśnił, że¹⁵⁷ *z powodu znacznego upływu czasu (...) nie ma możliwości wskazania przyczyn braku takich działań*. Skutkiem nieprawidłowości jest długotrwałe pozostawianie obiektu w nieprawidłowym stanie technicznym.

W 1 sprawie¹⁵⁸ za nieprawidłowość uznano nieudzielenie wnioskodawcy odpowiedzi na pismo zawierające prośbę o informację o zakresie podjętych przez organ działań. Według udzielonych informacji¹⁵⁹ *z powodu znacznego upływu czasu (...) PINB nie ma możliwości wskazania przyczyn braku takich działań*. Skutkiem ww. nieprawidłowości było obniżanie zaufania do PINB w Bieruniu jako organu administracji publicznej.

Ponadto w 2¹⁶⁰ przypadkach stwierdzono okresy przewlekłości na różnych etapach prowadzenia sprawy wynoszące od 34 do 151 dni, co stanowi nieprawidłowość. Kierownik jednostki kontrolowanej wyjaśnił¹⁶¹ *nie brałam udziału w czynnościach postępowania ani nie zostały mi przekazane żadne informacje ani dokumenty poza znajdującymi się w aktach sprawy. Nie mam więc możliwości udzielenia wyjaśnień dotyczących tej sprawy*. Skutkiem ww. nieprawidłowości było obniżanie zaufania do PINB w Bieruniu jako organu administracji publicznej, do którego należy działanie na podstawie przepisów prawa, w tym dotyczących szybkości postępowania.

Niezależnie od powyższego jedna z ww. spraw¹⁶², w związku z wpływem pisma pełnomocnika dot. *zgłoszenia nieodpowiedniego stanu instalacji wraz z wezwaniem do podjęcia działań z urzędu*” była monitorowana przez GINB¹⁶³. W sprawie tej stwierdzono nieprawidłowość polegającą na odstępieniu od żądania protokołu kontroli okresowej przydomowej oczyszczalni ścieków w związku z *wątpliwościami* organu, czy przepisy art. 62 ustawy Prawo budowlane, które dotyczą okresowych kontroli obiektów budowlanych, mogą być zastosowane do urządzeń budowlanych jakimi są przydomowe oczyszczalnie ścieków. PINB w Bieruniu poinformował¹⁶⁴ *nie brałam udziału w czynnościach postępowania ani nie zostały mi przekazane żadne informacje ani dokumenty poza znajdującymi się w aktach sprawy. Nie mam więc możliwości udzielenia wyjaśnień dotyczących tej sprawy*. Skutkiem ww. nieprawidłowości było obniżanie zaufania do PINB w Bieruniu jako organu administracji publicznej, do którego należy działanie na podstawie przepisów prawa.

¹⁵⁶ Sprawa znak: PINB.7357.6.2019.

¹⁵⁷ Wyjaśnienia z 29 września 2021 r.

¹⁵⁸ Sprawa znak: PINB.7357.11.2019.

¹⁵⁹ Wyjaśnienia kierownika jednostki kontrolowanej z 29 września 2021 r.

¹⁶⁰ Sprawa znak: PINB.735.19.2020, PINB.735.31.2021.

¹⁶¹ Wyjaśnienia z 27 października 2021 r.

¹⁶² Sprawa znak: PINB.735.82.2020.

¹⁶³ Sprawa znak: DIK.053.69.2021.

¹⁶⁴ Wyjaśnienia z 27 października 2021 r.

Z powyższych ustaleń wynika, że na 21 spraw poddanych kontroli nieprawidłowości wystąpiły w 11¹⁶⁵ (52 %), a uchybienia w 1¹⁶⁶ (5 %).

2. Odstąpiono od oceny działań podejmowanych na podstawie przepisów o.p.e.a. z uwagi na brak wymaganej próby do kontroli

W okresie od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2021 r. PINB w Bieruniu działania na podstawie o.p.e.a. podejmował w 3 sprawach¹⁶⁷. Kontrolą objęto wszystkie z nich. Należy przy tym zaznaczyć, że 2¹⁶⁸ z ww. spraw zostały zapoczątkowane przed 1 stycznia 2018 r., a kontroli podlegały jedynie czynności podejmowane po tym dniu.

W okresie objętym kontrolą jednostka kontrolowana wystawiła 1 upomnienie¹⁶⁹, 2 postanowienia o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia¹⁷⁰ oraz 3 tytuły wykonawcze należności pieniężnych¹⁷¹.

W jednej¹⁷² z ww. spraw po sprawdzeniu wykonania obowiązku nałożonego decyzją kontrolowany organ wystawił upomnienie. Czynności tej dokonano w terminie 16 dni od daty powzięcia wiedzy, że obowiązek nie został wykonany, co uznano za uchybienie.

Upomnienie zawierało wymagane elementy oraz prawidłowo określono jego koszty.

Następnie po upływie 42 dni od doręczenia ww. dokumentu organ ponownie przeprowadził kontrolę, podczas której stwierdził wykonanie obowiązków. Zwłoka w ponownym sprawdzeniu wykonania obowiązków nałożonych decyzją stanowi nieprawidłowość. Kierownik jednostki kontrolowanej poinformował, że *z powodu znacznego upływu czasu (...), a także z powodu tego, że osoba, która wówczas brała udział w czynnościach postępowania, nie jest już zatrudniona w inspektoracie – PINB nie ma możliwości wyjaśnienia przyczyn*. Skutkiem nieprawidłowości był długotrwały brak wiedzy organu czy występuje konieczność podejmowania dalszych działań na podstawie o.p.e.a.

W 2 sprawach¹⁷³ PINB w Bieruniu wydał postanowienie o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia. Zawierało ono wszystkie wymagane przepisami prawa elementy. Za nieprawidłowość uznano wystosowanie tego dokumentu w obydwu przypadkach po upływie 77 dni od daty sprawdzenia wykonania obowiązku. Następnie w jednej¹⁷⁴ z ww. spraw organ wystawił 3 tytuły wykonawcze stosowane w egzekucji należności pieniężnych. Wystawione tytuły były zgodne z obowiązującym wzorem oraz zawierały wszystkie wymagane elementy. Nieprawidłowością jednak było wystosowanie tych dokumentów ze zwłoką, która wynosiła ponad 2 lata od daty doręczenia upomnienia oraz ponad 7 miesięcy od daty upływu terminu na uiszczenie grzywny w celu przymuszenia.

¹⁶⁵ Sprawy znak: PINB.735.24.2018, PINB.735.78.2018, PINB.735.30.2019, PINB.735.19.2020, PINB.735.35.2020, PINB.735.82.2020, PINB.735.20.2021, PINB.735.31.2021, PINB.7357.11.2019, PINB.7357.14.2019, PINB.7357.6.2019.

¹⁶⁶ Sprawa znak: PINB.735.82.2020.

¹⁶⁷ Sprawy znak: PINB.7357.5.2017, PINB.7357.6.2017, PINB.7357.1.2018 (dwie z nich dotyczyły tego samego obiektu budowlanego PINB.7357.5.2017, PINB.7357.6.2017).

¹⁶⁸ Sprawy znak: PINB.7357.5.2017, PINB.7357.6.2017.

¹⁶⁹ Sprawa znak: PINB.7357.1.2018.

¹⁷⁰ Sprawy znak: PINB.7357.5.2017, PINB.7357.6.2017.

¹⁷¹ Sprawa znak: PINB.7357.5.2017.

¹⁷² Sprawa znak: PINB.7357.1.2018.

¹⁷³ Sprawy znak: PINB.7357.5.2017, PINB.7357.6.2017.

¹⁷⁴ Sprawa znak: PINB.7357.5.2017.

Po dokonaniu ww. czynności organ nie podejmował dalszych działań na podstawie o.p.e.a., przy czym należy zaznaczyć, że do dnia rozpoczęcia niniejszej kontroli obowiązki nie zostały wykonane. Brak takich działań stanowi nieprawidłowość.

Kierownik jednostki kontrolowanej wyjaśnił¹⁷⁵ *nie brałam udziału w czynnościach postępowania ani nie zostały mi przekazane żadne informacje ani dokumenty poza znajdującymi się w aktach sprawy. Nie mam więc możliwości udzielenia wyjaśnień dotyczących tej sprawy.* Skutkiem nieprawidłowości był długotrwały brak wiedzy organu czy występuje konieczność podejmowania dalszych działań na podstawie o.p.e.a., a także obniżanie zaufania do PINB w Bieruniu jako organu administracji publicznej, do którego należy działanie na podstawie przepisów prawa, w tym dotyczących szybkości postępowania.

3. Inspekcje w terenie

W ramach kontroli PINB w Bieruniu zespół kontrolerów przeprowadził 5 inspekcji w terenie, których wyniki utrwalono w formie protokołów¹⁷⁶. Czynności te miały na celu ustalenie, czy właściciele lub zarządcy obiektów budowlanych wykonali obowiązki nałożone na nich decyzjami jednostki kontrolowanej. W 1 przypadku¹⁷⁷ stwierdzono, że obowiązki te pozostawały niezrealizowane. W sprawie tej toczy się postępowanie egzekucyjne, w ramach którego 3 kwietnia 2019 r. PINB w Bieruniu wydał postanowienie o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia. Z ustaleń poczynionych podczas pozostałych 4 inspekcji wynika, że nałożone obowiązki zostały wykonane.

ZALECENIA POKONTROLNE

Wobec dokonanych ustaleń i ocen oraz w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień, zalecam:

- 1) Zwiększenie w miarę możliwości działalności kontrolnej w zakresie utrzymania obiektów budowlanych.
- 2) Każdoroczne sporządzanie planów kontroli obiektów budowlanych.
- 3) Przeprowadzanie i dokumentowanie analizy ryzyk na potrzeby opracowania ww. planów kontroli oraz sporządzanie do nich uzasadnień.
- 4) Każdorazowe niezwłoczne i rzetelne podejmowanie działań mających na celu ustalenie stanu technicznego obiektu budowlanego, w szczególności w sytuacji powzięcia informacji o wystąpieniu bądź możliwości wystąpienia zagrożenia życia lub zdrowia ludzi.
- 5) Każdorazowe sporządzanie protokołów z przeprowadzanych czynności kontrolnych oraz oględzin.
- 6) Sporządzanie protokołu z czynności kontrolnych w taki sposób, aby z niego wynikało, kto, kiedy, gdzie i jakich czynności dokonał, kto i w jakim charakterze był przy tym obecny, co i w jaki sposób w wyniku tych czynności ustalono i jakie uwagi zgłosiły obecne osoby, w tym zawieranie informacji o nałożeniu bądź nienałożeniu grzywny w drodze mandatu karnego oraz omówienie każdego przypadku odmowy lub braku podpisu którejkolwiek z osób uczestniczących w tych czynnościach bądź powodów jego braku.
- 7) Właściwe sporządzanie załączników do protokołu jako integralnej jego części, w taki sposób, który nie pozbędzie go mocy dowodowej.

¹⁷⁵ Wyjaśnienia z 27 października 2021 r.

¹⁷⁶ Protokoły nr: DIK.42.5.2021-1, DIK.42.5.2021-2, DIK.42.5.2021-3, DIK.42.5.2021-4, DIK.42.5.2021-5.

¹⁷⁷ Protokół nr: DIK.42.5.2021-1 (sprawa znak: PINB.7357.5.2017 i PINB.7357.6.2017).

- 8) Każdorazowe podejmowanie działań w sytuacji braku odpowiedzi na pisma kierowane do właścicieli bądź zarządców obiektów budowlanych.
- 9) Bezzwłoczne przeprowadzanie kontroli mających na celu potwierdzenie usunięcia nieprawidłowości, które mogą zagrażać życiu lub zdrowiu w przypadkach, w których zagrożenie to zostało stwierdzone w ramach kontroli, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1-4a ustawy Prawo budowlane.
- 10) Przestrzeganie zasady szybkości postępowania poprzez bezzwłoczne podejmowanie działań na każdym etapie prowadzonej sprawy oraz załatwianie spraw z zachowaniem ustawowych terminów, jak również informowanie stron o każdym przypadku niezałatwienia sprawy w terminie z podaniem przyczyny zwłoki i wyznaczeniem nowego terminu jej załatwienia oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia.
- 11) Wyczerpujące i staranne gromadzenie materiału dowodowego, w szczególności dokonywanie precyzyjnych ustaleń m. in. w zakresie:
 - czy właściciele/zarządcy dopełniają obowiązki, o których mowa w art. 62 ustawy Prawo budowlane, w tym które elementy obiektu budowlanego poddane zostały sprawdzeniu,
 - czy protokoły z kontroli okresowych zawierały informacje dotyczące sprawdzenia stopnia realizacji zaleceń z poprzedniej kontroli,
 - osób przeprowadzających kontrole okresowe, tj. w kwestii wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, w tym pod kątem posiadanych uprawnień budowlanych bądź kwalifikacji w odpowiedniej specjalności,
 - potwierdzającym prowadzenie książki obiektu budowlanego zgodnie z obowiązującymi przepisami.
- 12) Stosowanie przepisów regulujących odpowiedzialność zawodową w budownictwie i karną osób wykonujących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie w przypadku wystąpienia ku temu przesłanek.
- 13) Każdorazowe i właściwe rozpatrywanie podań (żądań, wyjaśnień), a także informowanie wnoszącego podanie bądź skarżącego o sposobie załatwienia sprawy.
- 14) Każdorazowe dokumentowanie w aktach sprawy sprawdzenia umocowania pełnomocnika do działania w imieniu strony.
- 15) Zawiadamianie o wszczęciu postępowania administracyjnego wszystkich współwłaścicieli obiektu budowlanego niezwłocznie po powzięciu wiedzy o zaistnieniu przesłanek uzasadniających jego wszczęcie.
- 16) Każdorazowe dopełnianie wszystkich wymogów wynikających z przepisów rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 30 sierpnia 2004 r. w sprawie warunków i trybu postępowania w sprawach rozbiórek nieużytkowanych lub niewykończonych obiektów budowlanych, w szczególności określanie w protokole oględzin stanu zagrożenia bezpieczeństwa ludzi lub mienia oraz zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi oraz przeprowadzanie rozprawy administracyjnej.
- 17) Każdorazowe dokumentowanie doręczenia stronom decyzji administracyjnej.
- 18) Odstąpienie od wydawania decyzji umarzających postępowania w sytuacji uprzedniego wydania decyzji na podstawie art. 66 ustawy Prawo budowlane.
- 19) Odstąpienie od wzywania zobowiązanego do przekazania informacji o wykonaniu obowiązku nałożonego w rozstrzygnięciu.
- 20) Każdorazowe i niezwłoczne sprawdzanie wykonania obowiązków wynikających z wydanych rozstrzygnięć.
- 21) Bezzwłoczne sprawdzanie wykonania obowiązków każdorazowo przed podejmowaniem kolejnych czynności na podstawie o.p.e.a.

- 22) Załatwianie spraw prowadzonych na podstawie o.p.e.a. z zachowaniem ustawowych terminów oraz przestrzeganie zasady szybkości postępowania na każdym etapie postępowania.
- 23) Zakończenie spraw, w których podczas kontroli stwierdzono bezczynność organu, o ile dotychczas nie podjęto takich działań.

Postępowanie kontrolne zostało oparte na zasadach: prawdy obiektywnej, podmiotowości, kontrydiktoryjności i pisemności. Przyjętymi kryteriami kontroli była legalność, rzetelność i celowość, zaś w zakresie wykonywania zadań skuteczność i wydajność.

W terminie 2 miesięcy od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, proszę złożyć informacje o wykonaniu zaleceń lub o podjętych w tym celu działaniach albo przyczynach ich niepodjęcia, w odniesieniu do każdego ze sformułowanych zaleceń.

Od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Kierownik jednostki kontrolowanej nie skorzystał z uprawnienia zgłoszenia zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego. W związku z powyższym wystąpienie pokontrolne sporządzono na podstawie projektu wystąpienia pokontrolnego, w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron postępowania kontrolnego.

Z poważaniem
z upoważnienia
GŁÓWNEGO INSPEKTORA NADZORU BUDOWLANEGO
ZASTĘPCA DYREKTORA DEPARTAMENTU
INSPEKCJI I KONTROLI BUDOWLANEJ

Jaromir Grabowski

(dokument podpisany elektronicznie)

Podstawa prawna:

- art. 88a ust. 1 pkt 2 oraz art. 84b ust. 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* (Dz.U. z 2021 r., poz. 2351),
- art. 6 ust. 3 pkt 2, art. 46, art. 47 oraz art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej* (Dz.U. z 2020 r., poz. 224).

Otrzymuje:

- 1) adresat (ePUAP),
- 2) aa.